

Методичні рекомендації та найкращі практики для ММСП для забезпечення стійкості та прогресу на шляху до циркулярної економіки в галузі сталого управління ресурсами та ланцюгів постачання критичної сировини в Україні

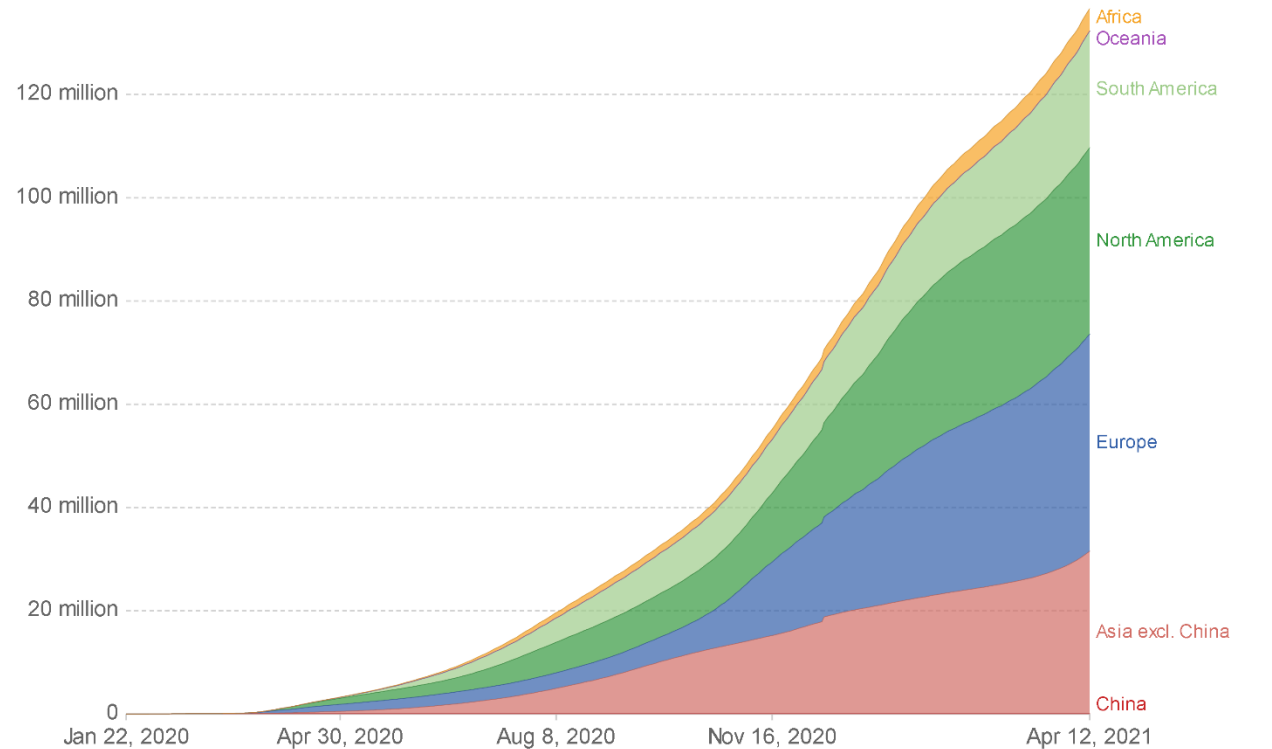
COVID-19 та вплив на мікро-, малі та середні підприємства (ММСП) в Україні

UNEP

Cumulative confirmed COVID-19 cases

The number of confirmed cases is lower than the number of actual cases. The main reason for this is limited testing.

Source: Johns Hopkins University CSSE COVID-19 Data – Last updated 13 April, 09:03 (London time)

OurWorldInData.org/coronavirus • CC BY

Мікро-, малі та середні підприємства (ММСП) становлять більшу частину у структурі спілки українських підприємців. Саме ці підприємства є основними засобами економічного розвитку і переживають кризу особливо болісно за будь-якого сценарію.

COVID-19 – інфекційне захворювання, викликане останнім з відкритих вірусів сімейства коронавірусів.

Критерії визначення поняття ММСП

UNEP

МАЛІ ТА СЕРЕДНІ ПІДПРИЄМСТВА Є "ХРЕБТОМ" РОЗВИНЕНИХ ЕКОНОМІК

	Мікропідприємства:	Малі підприємства:	Середні підприємства:
	балансова вартість активів - до 350 тисяч євро;	балансова вартість активів – до 4 млн євро;	балансова вартість активів – до 20 млн євро;
	чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 700 тисяч євро;	чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 8 млн євро;	чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 40 млн євро;
	середня кількість працівників – до 10 осіб.	середня кількість працівників – до 50 осіб.	середня кількість працівників – до 250 осіб.

Параметри (індикатори) критичності

UNEP

Параметри (індикатори) критичності можуть бути різними:

- ✓ **ризик дефіциту**
(*supply risk*)
- ✓ **економічне значення**
(*economic importance*)
- ✓ **ризик пропозиції**
(*концентрація виробництва*)
- ✓ **зростання виробництва**
(*зміна розмірів ринку й геологічних ресурсів*)
- ✓ **динаміка ринку**
(*зміна ціни*)

ДОБУВАННЯ РУД КОЛЬОРОВИХ МЕТАЛІВ, ПОЛІМЕТАЛІЧНИХ РУД, А ТАКОЖ УРАНОВИХ ТА ЛІТІЄВИХ РУД

UNEP

Корисна копалина, тис. т	Кількість родовищ		Запаси станом на 01.01.2019		Видобуток	
	Усього	В розробці	Балансові, усього	Балансові в розробці	тис. т	млн \$
Руди алюмінію	1	0	18 885	–	–	–
Руди міді	1	1	20 488	20 488	–	–
Руди нікелю	12	2	29 565	1 813.8	–	–
Руди свинцю і цинку	4	2	41 803	28 857	–	–
Руди літієві	3	2	*	*	–	–
Руди уранові	4	3	270–150	40	0,9	63
Руди титанові	40<	15	160000	48000	800	150

Динаміка видобутку

UNEP

Динаміка ВВП ГМК (кольорові метали) галузі України: сценарний прогноз, млн \$

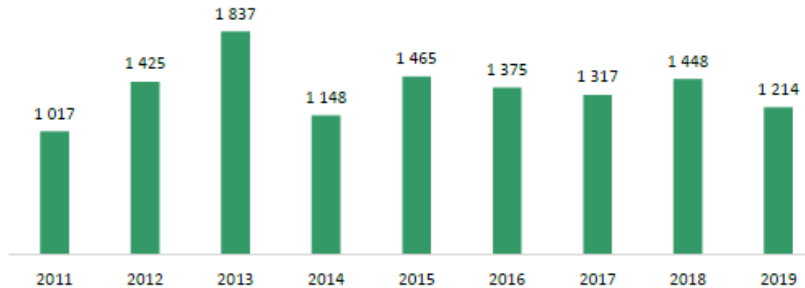
Сьогодні в Україні лише виробництво титану, магнію, кремнію базується на власній мінеральній сировині. Для виробництва інших кольорових металів (а їх більшість) використовується імпортна сировина або ж вторинне використання матеріалів.

Джерело: Національна асоціація видобувних галузей України (НАДПУ), Держкомстат, розрахунки УЕО (з однаковою галузевою структурою добувної промисловості України)

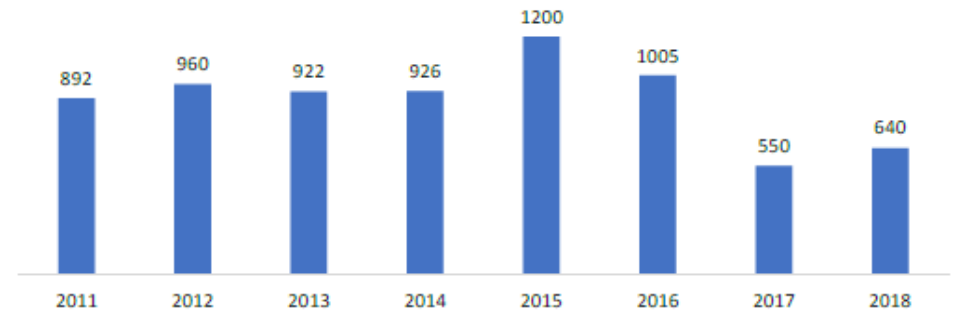
Динаміка видобутку

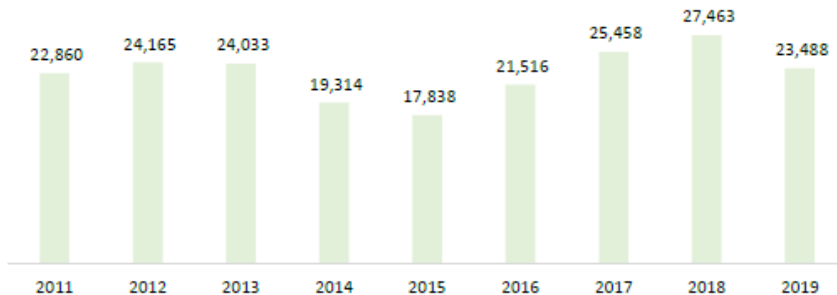
UNECSE

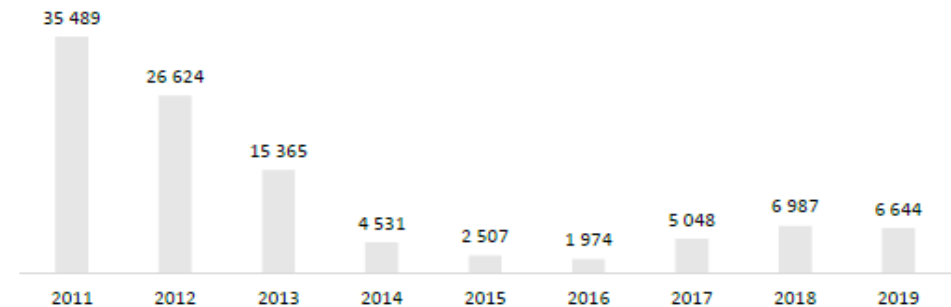
Імпорт руди та первинна переробка нікелю, тис. т

Видобуток уранової руди, СхідГЗК, т

Імпорт руди та первинна переробка цинку, тис. т

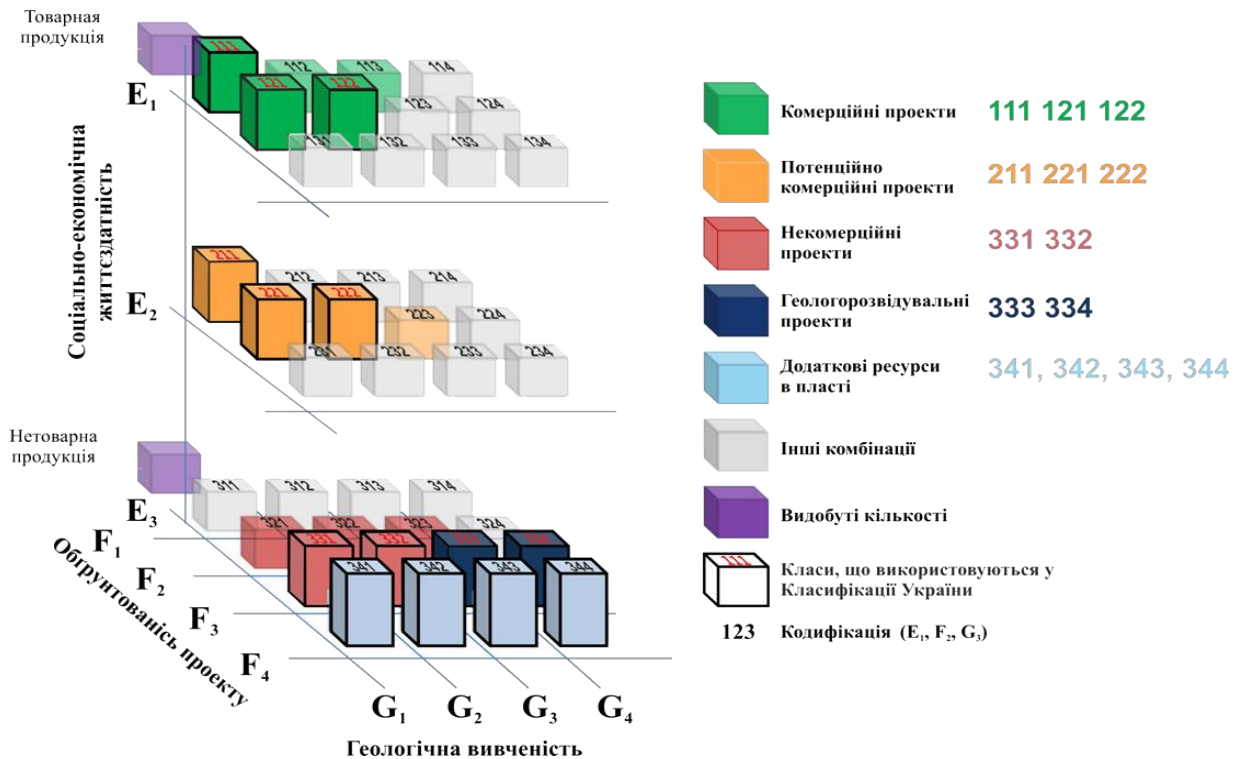
Імпорт руди та первинна переробка свинцю, т

Джерело: Національна асоціація видобувних галузей України (НАДПУ), Держкомстат, розрахунки УЕО (з однаковою галузевою структурою добувної промисловості України)

Рамкова Класифікація Організації Об'єднаних Націй (РКООН)

UNECE

Рамкова Класифікація Організації Об'єднаних Націй (РКООН) слугує основою для глобальних геополітичних прогнозів і розроблена для максимального задоволення потреб, пов'язаних із дослідженням питань енергетичної і мінеральної сировини, управлінням ресурсами, корпоративними бізнес-процесами, стандартами фінансової звітності.

Кольорові метали

UNEP

Ni, Co, Cr, Cu, Mo

Україна володіє значними покладами кольорових металів та для власних потреб імпортує їх у значних обсягах.

Розвідані родовища і рудопрояви є комплексними та зосереджені, в основному, в межах Українського щита.

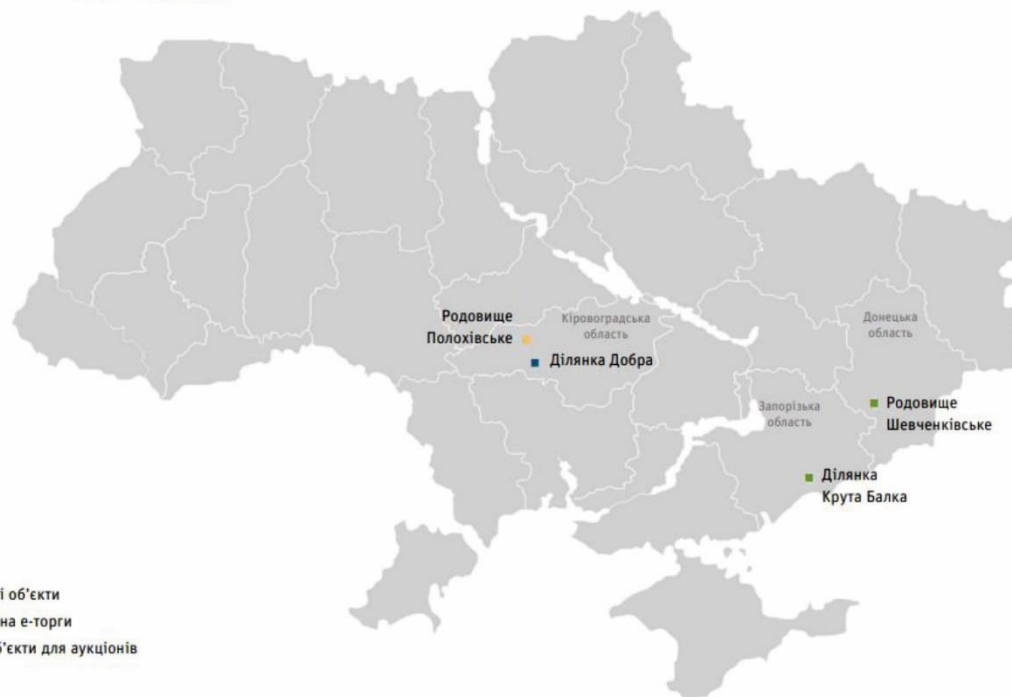
Видобуток на них не ведеться зовсім, або в дуже незначній кількості.

**Видобувні запаси становлять (тис. т): Ni - 215, Co - 8,8, оксиду хрому - 453;
прогнозні ресурси (тис. т): оксиду хрому - 3120, Cu - 95.**

Родовища літію

UNEP

В Україні розміщені одні з найбільших в Європі об'єкти з розвіданими запасами і прогнозними ресурсами літію.

Відомі два розвідані родовища та дві попередньо розвідані ділянки літієвих руд, а також низка рудопроявів літієвої мінералізації.

Сьогодні літій в Україні не видобувається, заліцензованим є одне родовище.

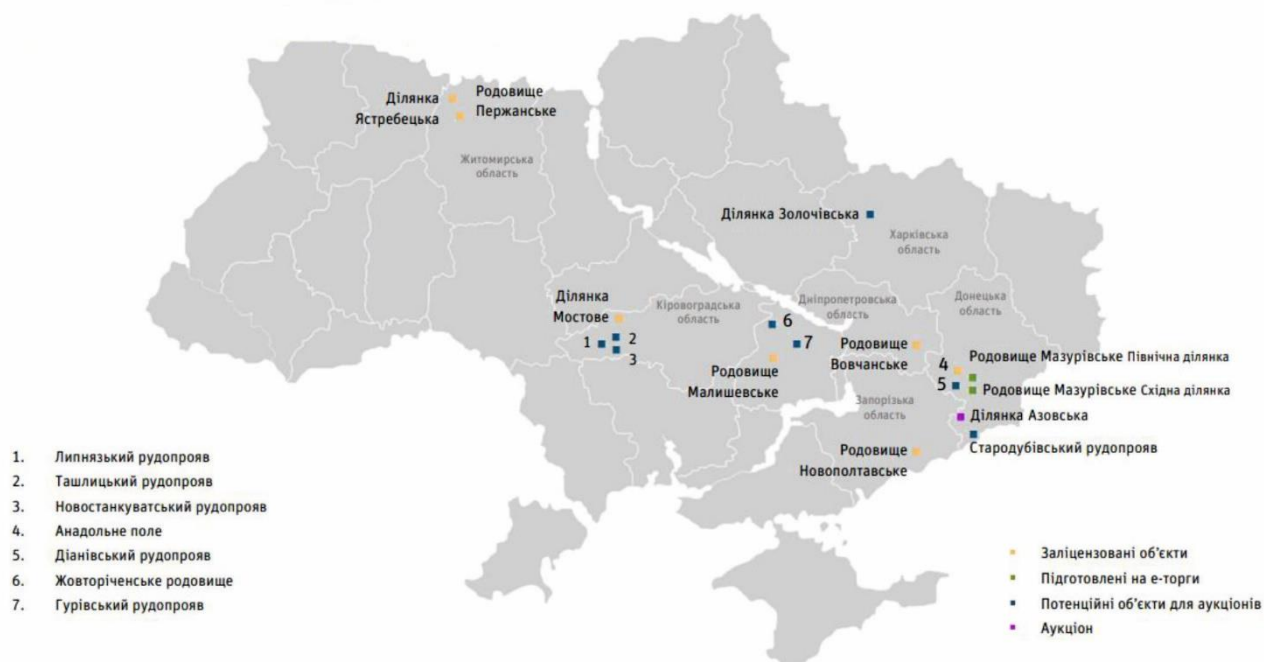
Рідкісні та рідкісноземельні метали

UNESCE

Ta, Nb, Be, Zr, Sc

Рідкісні та рідкісноземельні метали виявлені в комплексних родовищах і рудопроявах в межах Українського щита. Цирконій і скандій зосереджені в розсипних і корінних родовищах у значних обсягах, їх видобуток не ведеться. Запаси п'ятиоксиду танталу, ніобію, берилію обліковуються на шести родовищах, видобуток здійснюється на Малишевському і Вовчанському.

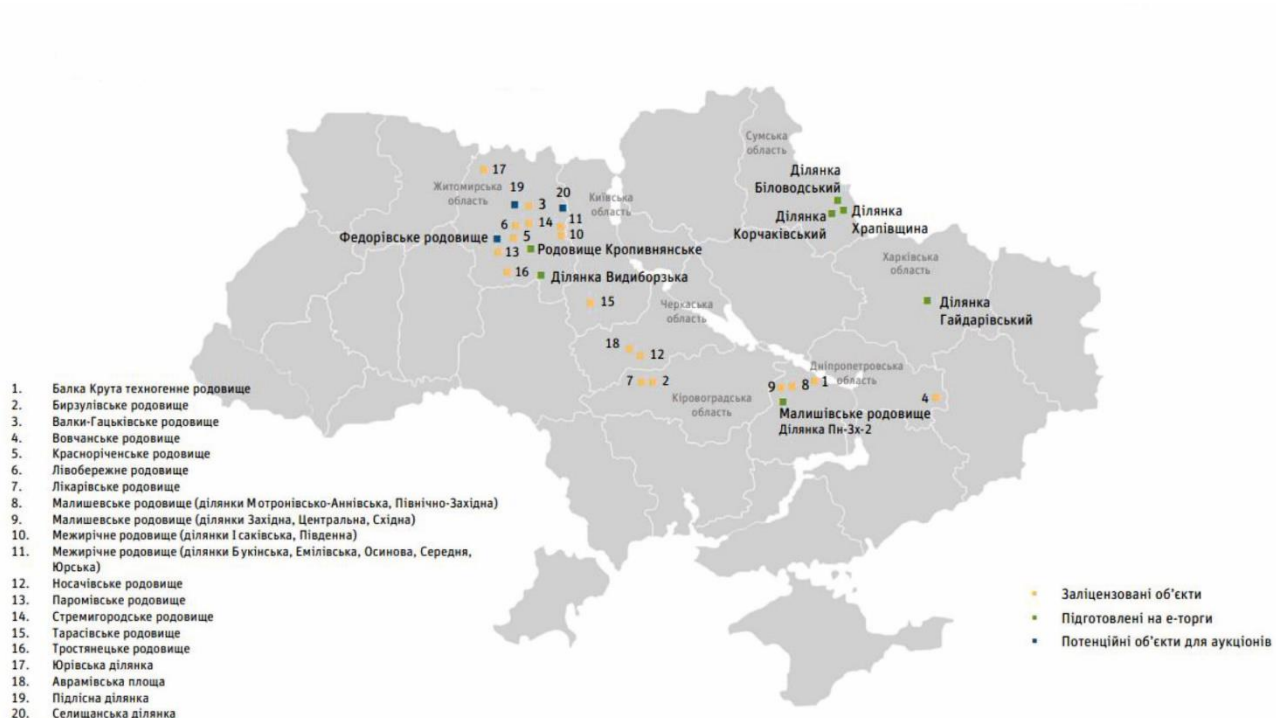

Липнязький, Ташлицький і Новостанкуватський рудопрояви належать до однієї структури, там наявні також прояви берилію, літію (ділянка Добра). Об'єкти пропонуються для розвідки та можуть розглядатися як один інвестиційний проект.

Титанові руди

UNESCO

Україна входить до десятки провідних країн світу за обсягами розвіданих запасів руд титану та забезпечує понад 6% їх світового видобутку.

27 родовищ і понад 30 рудопроявів різного ступеня вивченості.

Основним титановмісним мінералом є ільменіт.

Нині розробляються лише розсипні родовища, це біля 10% від усіх розвіданих запасів, решта міститься в корінних родовищах.

РИЗИК ПОСТАЧАННЯ КРИТИЧНО ВАЖЛИВОЇ СИРОВИНИ В УКРАЇНІ

UNEP

Низький ступінь ризику	Середній ступінь ризику	Високий ступінь ризику
Галій Гафній Магній Природний графіт Скандій Кремній металічний Титан	Барит Берилій Вісмут Кобальт Коксівне вугілля Плавиковий шпат Важкі та легкі рідкісноземельні елементи Тантал Ніобій Фосфорит Фосфор (апатит) Літій Стронцій	Стибій Бор Германій Метали платинової групи Вольфрам Ванадій Боксити

ЗАСТОСУВАННЯ В КЛЮЧОВИХ СЕКТОРАХ

UNEP

Транспортні засоби

Відновна енергетика

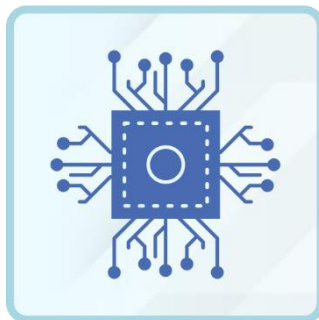
Оборонна промисловість

Батареї/Акумулятори

Електричне та електронне обладнання

Виробництво добрив, барвників

ВТОРИННІ ДЖЕРЕЛА ОТРИМАННЯ КРИТИЧНОЇ СИРОВИНИ

UNEP

**Переробка
транспортних
засобів,
батарей**

**Переробка
фотоелект-
ричних
модулів**

**Переробка
відходів
авіаційної та
електронної
оборони**

**Переробка
скла**

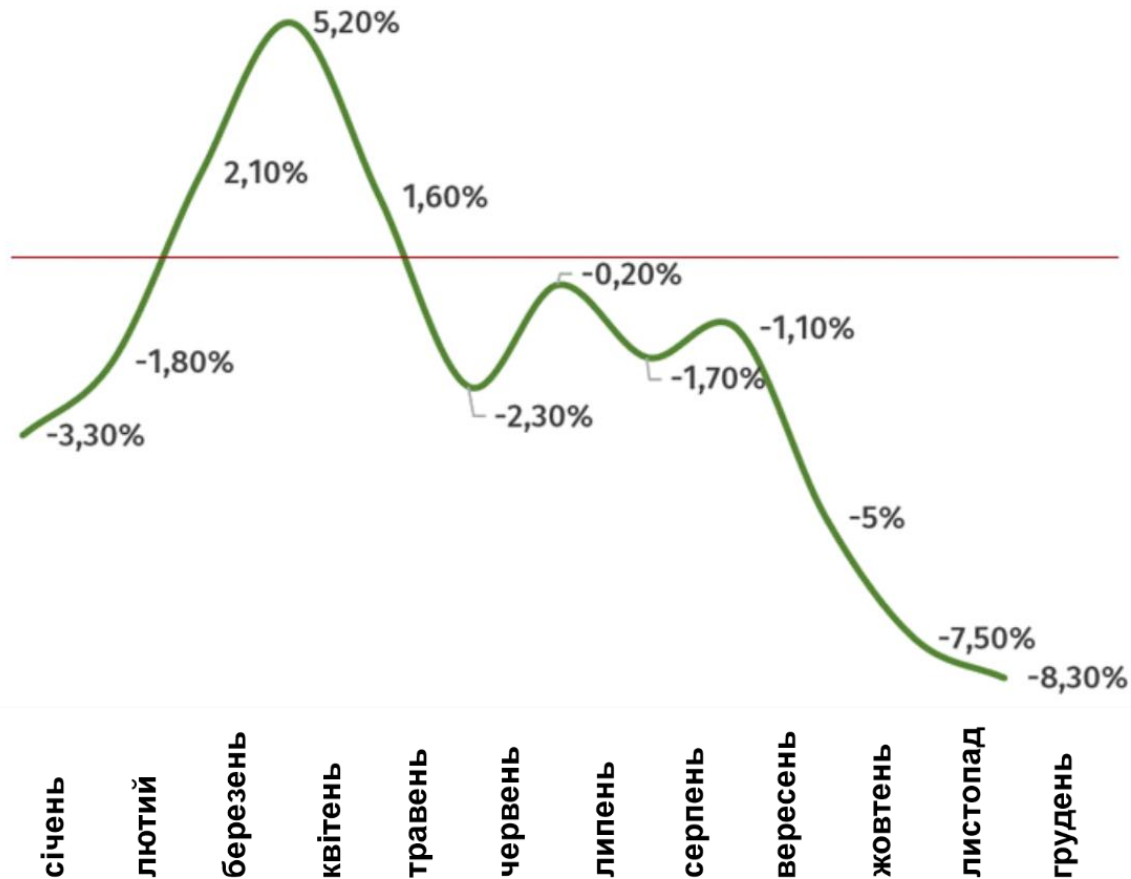
**Переробка
відвалів,
відстійників,
хвостів**

ПОПИТ ТА ПРОПОЗИЦІЯ

UNEP

ЗМІНА ТЕМПІВ ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ У 2019

У відсотках, до відповідного місяця минулого року

Ще до початку пандемії в Україні з травня 2019 року виробництво стабільно скорочувалось.

СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР ДЛЯ БІЗНЕСУ ТА РЕЄСТРАЦІЯ БІЗНЕСУ

UNECE

ЯК ОТРИМАТИ ЕЛЕКТРОННИЙ ЦИФРОВИЙ ПІДПИС

ВАРІАНТ 1

Звернувшись до одного з кваліфікованих надавачів електронних довірчих послуг (КНЕДП)

Список усіх КНЕДП за посиланням:

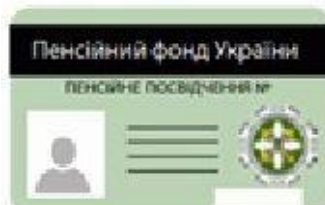
<https://czo.gov.ua/ca-registry>

Подальші інструкції - на сайтах КНЕДП

ВАРІАНТ 2

BankID – Приват, Ощадбанк, УкрСиббанк

ВАРІАНТ 3

Пенсіонерам - отримати разом з електронним пенсійним посвідченням

ПОЛІТИКА, ПРАВОВІ ТА НОРМАТИВНІ АКТИ (Державна служба геології та надр України)

UNEP

Нові правила користування надрами мають бути прогресивними, привабливими та передбачуваними для інвесторів:

- ✓ Digital-підхід до регулювання роботи галузі
- ✓ Прозорі правила доступу до надр
- ✓ Лібералізація обігу прав на користування надрами
- ✓ Підвищення привабливості геологорозвідки
- ✓ Підтримка малого надрокористування

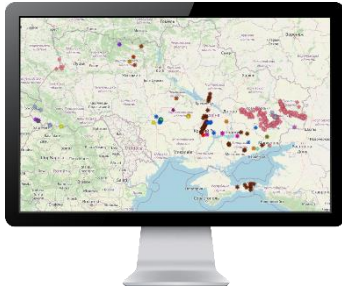

Big Data

Інтерактивна карта корисних копалин

1. Каталог відомостей про геологічну інформацію:
 - 175 тисяч оцифрованих звітів;
 - 12 тисяч протоколів затвердження запасів ДКЗ;
 - 100 тисяч одиниць відомостей про первинну геоінформацію.
2. Державний облік родовищ та запасів корисних копалин:
 - Кадастр родовищ та проявів корисних копалин; Баланс запасів корисних копалин;
 - Кадастр родовищ підземних вод;
 - Реєстр нафтових і газових свердловин;
 - Реєстр артезіанських свердловин.
3. Державна геологічна карта України 1:200 000 (160 аркушів).

ПОКРАЩЕННЯ НАВИЧОК ПІДПРИЄМНИЦТВА

UNESCE

Закон України "Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні"

Бізнес

Безкоштовна онлайн-школа для підприємців «Дія. Бізнес»

Інформаційні кампанії, локальні подій та фестивалів «Купуй локальне»

Впровадження програм «Великі маленьким» (співпраця великого бізнесу з малим та середнім підприємництвом)

ДОСТУП ДО РИНКУ

UNEP

Угода про асоціацію між Україною та ЄС

- ✓ подальша інтеграція України у внутрішній ринок ЄС
- ✓ Україна та ЄС співпрацюватимуть у галузях сировини та виробництва акумуляторів
- ✓ Можливий проект верифікації запасів родовищ корисних копалин в Україні

- ❖ Високі витрати на дотримання вимог стандартів
- ❖ Державна та комерційна таємниця і витрати на патентування
- ❖ Значні обсяги мінімальної товарної партії критичної сировини
- ❖ Виклики логістики, включаючи митні вимоги

Фонд розвитку
підприємництва

Український фонд стартапів
(УФС)

Програма кредитування
ММСП в Україні

ДОСТУП ДО ТЕХНОЛОГІЇ

UNESCE

SCIENCE & TECHNOLOGY
CENTER IN UKRAINE

Український Науково-Технологічний Центр

Науковий парк «Київська політехніка»

Ефективне управління ланцюгами постачань - це один з вирішальних факторів збереження й підвищення рівня доходів і конкурентоспроможності на сучасних і майбутніх ринках

Окремим викликом для логістики став карантин, який було введено у березні 2020 р. у зв'язку із захворюванням на COVID-19.

Для вітчизняних підприємств впровадження концепції формування сталих ланцюгів поставок є новою сферою, але навіть незначна їх кількість вже зробила дієві практичні кроки в цьому напрямку

Підприємствам як ніколи раніше потрібно повністю розуміти свою мережу та потік товарів по всіх каналах. Їм треба реагувати на поточні зміни та забезпечувати належний розподіл ресурсів для підтримки функціонування бізнесу.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ММСП В УКРАЇНІ

UNEP

Підприємці України пропонують свою стратегію відновлення й тактику "виживання" для ММСП :

Безпека працівників і безперервне функціонування бізнесу

Розробка нових стратегій збереження безперервності бізнесу

Вступ до професійних або ділових асоціацій

Взаємодія з зацікавленими особами

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ММСП В УКРАЇНІ

UNEP

Державна програма стимулювання економіки для подолання негативних наслідків (2020–2022)

забезпечення доступу до фінансів

забезпечення доступу до ринків

створення інфраструктури розвитку ММСП

Необхідно:

- ✓ створити офіційні механізми координації політики ММСП серед зацікавлених сторін
- ✓ проводити регулярну оцінку регуляторного впливу на ММСП
- ✓ покращити процедури закриття бізнесу та процедури банкрутства
- ✓ покращити збір та розповсюдження статистики щодо ММСП

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ММСП В УКРАЇНІ

UNEP

Покращення доступу до фінансів

сприяння програмам
фінансової освіти
орієнтованим на
попит підприємців
ММСП

Вдосконалення
альтернативного
небанківського та
акціонерного
фінансування для
ММСП

Надання
державних
грантів

використання
схеми кредитних
гарантій як
механізму
розподілу ризиків

МІНІМІЗАЦІЯ РИЗИКІВ СПОЖИВЧОГО ПОПИТУ ДЛЯ ММСП

UNEP

- ✓ Відстеження короткострокової ліквідності
- ✓ Оцінка і швидке реагування на фінансові та операційні ризики
- ✓ Створення резервного фонду компанії
- ✓ Відстеження факторів впливу на споживачів, постачальників, підрядників і партнерів
- ✓ Постійний розвиток та покращення навичок співробітників

UNESCO

Дякую за увагу

Рудько Г.І.

*Доктор геолого-мінералогічних наук,
Доктор географічних наук,
Доктор технічних наук,
Професор*